

Η απαγόρευση πλουτισμού και το νέο ασφαλιστικό

18/Νοε/2019 00:03

Του Γεώργιου Μάνσου

Παράτις υπέρμετρες και παράλογες επιβαρύνσεις που θεσπίστηκαν τα έτη 2010-2014 εις βάρος κυρίως των αυτοαπασχολουμένων (τέλος επιτηδεύματος, έκτακτη εισφορά, κατάργηση αφορολογήτου), η εννοιολογία της υπερφορολόγησης αναπτύχθηκε επί κυβερνήσεως ΣΥΡΙΖΑ. Ο πυρήνας αυτής δεν ήταν τόσο η φορολογία με συντελεστή 52,5% – 55% για εισοδήματα άνω των 40.000 ευρώ, όσο η ασφαλιστική φορολόγηση των αυτοαπασχολουμένων, υπό την αρχική τουλάχιστον εκδοχή της (το κλίμα της οποίας διατηρήθηκε και στη συνέχεια), με συντελεστές 26,95% έως 37,95% για κάθε ευρώ εισοδήματος άνω του μικτού μισθού ανειδίκευτου εργάτη.

Ο ίδιος ο κ. Κατρούγκαλος καμάρωνε για το δημιούργημά του τόσο, που αποκαλούσε τον εαυτό του "ταξικό αποστάτη" – λησμονώντας έστω ότι η πραγματική δική του τάξη ήταν αυτή της κομματικής νομενκλατούρας.

Ως συνειδητή πολιτική λοιπόν, η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ έφερε μια ιδιότυπη απαγόρευση νόμιμου πλουτισμού στην Ελλάδα. Τα εισοδήματα άνω αυτών του ανειδίκευτου εργάτη ήταν καταδικασμένα σε de facto δήμευση. Οι ασφαλιστικές επιβαρύνσεις των αυτοαπασχολουμένων, ενώ ως σταθερές εισφορές ήταν το, τρόπον τινά, "εισιπήριό" τους για το ελεύθερο επάγγελμα, έγιναν τμήμα της οικονομικής επιβάρυνσης για κάθε επιπλέον ευρώ αμοιβών.

Είναι φανερό ότι αυτοαπασχολούμενος με ασφαλιστικές και φορολογικές επιβαρύνσεις ύψους 83,14% σε φορολογητέο εισόδημα 4.839,90 ευρώ ήταν αδύνατον να επιβιώσει, ενώ ούτε ο αυτοαπασχολούμενος με φορολογητέο εισόδημα 40.000 ευρώ, συνολικών ποσοστιαίων επιβαρύνσεων 62,07% μπορούσε να το απολαύσει. Καταφανώς, η επιβίωση των επαγγελματιών μικρομεσαίων εισοδημάτων βασιζόταν ανομολόγητα σε λιγότερο ή περισσότερο εκτεταμένη φοροδιαφυγή. Το ότι σε τέτοιο ασφυκτικό πλαίσιο έπρεπε και να "παταχθεί η φοροδιαφυγή", απλώς θυμίζει ότι όλα τα κομμουνιστικά καθεστώτα ευνοούσαν την παραοικονομία, δίδοντας οικονομική ανάσα εντός μιας γκρίζας ζώνης, που καθιστούσε ευχερέστερη την υποταγή στους

κρατικούς μηχανισμούς καταπίεσης.

Ο μεν μαρξιστής κ. Κατρούγκαλος εφήρμοσε υπερήφανα την ιδεολογία του. Το ερώτημα είναι τι κάνει τώρα η φιλελεύθερη κυβέρνηση Μητσοτάκη.

Διότι ασφαλιστική μεταρρύθμιση Κατρούγκαλου είχε, πέρα από την ταξική-μαρξιστική της στοχοθέτηση, ορισμένα σημαντικά παράπλευρα αποτελέσματα που δεν πρέπει να αγνοηθούν από την παρούσα κυβέρνηση.

Πρώτον, διότι παρά την προχειρότητά της, δημιούργησε λειτουργικά ενιαίο συνταξιοδοτικό σύστημα για όλους τους Έλληνες ασφαλισμένους. Ήταν μια ζητούμενη από καιρό μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος που οδήγησε τους ξένους στην αποδοχή της. Πέρα από τη διευκόλυνση της επαγγελματικής κινητικότητας, η ενοποίηση όλων των ταμείων ενίσχυσε καθαυτή την οικονομική βιωσιμότητα του ασφαλιστικού συστήματος, αίροντας στρεβλώσεις δεκαετιών.

Δεύτερον, διότι παρά την ιδιότυπη απαγόρευση νόμιμου πλουτισμού, η ασφαλιστική μεταρρύθμιση Κατρούγκαλου προκάλεσε μείωση της άμεσης ασφαλιστικής επιβάρυνσης των περισσότερων αυτοαπασχολούμενων ασφαλισμένων, τόσο στον πρώην ΟΑΕΕ, όσο και στο πρώην ΕΤΑΑ. Ειδικά οι τελευταίοι αντιμετώπιζαν τον εφιάλητη της ανά τριετία αυτόματης μετάταξης σε ανώτερη ασφαλιστική κλάση μετά το ν. 3986/2011. Τι κι αν η ανακούφιση προϋπέθετε την εκτεταμένη φοροδιαφυγή των επαγγελματικών αυτών στρωμάτων. Η ουσία είναι ότι ανάσταν οικονομικά από τις υπέρογκες σταθερές επιβαρύνσεις του προηγούμενου συστήματος.

Μέσα σε όλα αυτά, το Συμβούλιο της Επικρατείας κήρυξε πολλαπλά αντισυνταγματικό, όπως άλλωστε αναμενόταν, το νόμο Κατρούγκαλου.

Η σημερινή κυβέρνηση καλείται να προβεί σε μια ιδιαίτερα περίπλοκη νομικά και πολιτικά άσκηση τετραγωνισμού του κύκλου, την πολιτική και οικονομική σημασία της οποίας έχει ενδεχομένως υποτιμήσει. Καλείται:

Να μεταρρυθμίσει το ασφαλιστικό σύστημα των αυτοαπασχολούμενων άμεσα, διότι η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας παράγει δημοσιονομικές επιπτώσεις από την 4η Οκτωβρίου 2019.

Να άρει, σύμφωνα με την πολιτική της εντολή, την απαγόρευση νόμιμου πλουτισμού που με μαρξιστικά κίνητρα επέβαλε ο κ. Κατρούγκαλος.

Να μην επιβαρύνει, κατά την ίδια πολιτική εντολή, ούτε κατά ένα ευρώ επιπλέον όσους ελάφρυνε – έστω και λόγω της δικής τους ηθικά καταρχήν μεμπτής φοροδιαφυγής – ο νόμος Κατρούγκαλου. Αυτό δεν θα της το συγχωρήσει κανένας επαγγελματίας.

Να διαφυλάξει τα θεσμικά και οικονομικά πλεονεκτήματα του νόμου Κατρούγκαλου, πρωτίστως δε την ενότητα των συνταξιοδοτικών ρυθμίσεων και την ευχέρεια επαγγελματικής κινητικότητας.

Κυρίως: Να συμμορφωθεί με το δημοσιονομικό στόχο του 3,5% για το 2020, ενόσω έχει εξαγγείλει μειώσεις φόρων που εξαντλούν το δημοσιονομικό περιθώριο ελαφρύνσεων.

Κατά το ρεπορτάζ, η κυβέρνηση φαίνεται να προκρίνει "ελαφρά" (;) αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών όλων των επαγγελματιών. Όταν όμως παράλληλα διαρρέεται ότι οι επαγγελματίες πρέπει τάχα να είναι ευχαριστημένοι με τη συνολική ελάφρυνση λόγω παράλληλης μείωσης του εισαγωγικού συντελεστή από το 9% στο 22%, φαίνεται ότι οι επιβαρύνσεις δεν θα είναι και τόσο ελαφρές.

Η κυβέρνηση έχει εγκλωβιστεί στην πολιτικά ορθή μεν, δημοσιονομικά δε ιδιαίτερα κοστοβόρα εξαγγελία μείωσης του εισαγωγικού φορολογικού συντελεστή από το 22% στο 9%, που της αφαιρεί το δημοσιονομικό περιθώριο να διορθώσει τα κακώς κείμενα του προκρούστειου νόμου Κατρούγκαλου.

Ενώθα την κατηγορούσαν μόνον λεκτικά εάν δεν μείωνε άμεσα τον εισαγωγικό φορολογικό συντελεστή, οι πληττόμενοι αυτοαπασχολούμενοι θα εξεγερθούν εάν, με τις προσδοκίες που η ίδια έχει δημιουργήσει, επιβαρυνθούν έστω και με ένα επιπλέον ευρώ ασφαλιστικών εισφορών.

Η κυβέρνηση κινδυνεύει έτσι να δυσανεμίσει σφοδρά – δικαιολογημένα ή αδικαιολόγητα δεν έχει σημασία – σημαντικότατο τμήμα της εκλογικής της βάσης. Θα ήταν κρίμα για την ίδια να βιώσει τον "ΕΝΦΙΑ" της στην αρχή της θητείας της. Ο λαός, όσο μεγαλύτερες προσδοκίες έχει, τόσο πιο αγνώμων γίνεται για όσα, δικαίως ή αδικώς, του έχουν δοθεί. Ας ρωτήσουν το ΠΑΣΟΚ περί αυτού.

Κατά τη γνώμη του γράφοντος, είναι προτιμότερο για την κυβέρνηση να αναβάλει ολικά ή μερικά την ελάφρυνση του εισαγωγικού φορολογικού συντελεστή (όσο πολιτικά μη ορθή και εάν ακούγεται η θέση αυτή), παρά να επιβαρυνθούν με υψηλότερες ασφαλιστικές εισφορές οι αυτοαπασχολούμενοι έστω και κατά ένα ευρώ. Ο κόσμος δεν ψηφίζει με βάση την πολιτική ορθότητα, αλλά με βάση την τσέπη του: Η όποια ελάφρυνση από τον εισαγωγικό φορολογικό συντελεστή θα έρθει τον Ιούλιο 2021, ενώ η επιβάρυνση των ασφαλιστικών εισφορών ήδη από το Φεβρουάριο 2020.

Γιατίς υπόλοιπες περίπλοκες παραμέτρους του ασφαλιστικού, μερικές υποβοηθητικές σκέψεις θα ήταν οι ακόλουθες:

Η κυβέρνηση τεχνικά να μην επαναφέρει τις κλάσεις, αλλά να καταστήσει προαιρετικές τις εισφορές αυτοαπασχολούμενων άνω των ελαχίστων.

Να συμμορφωθεί με το γράμμα της απόφασης του ΣτΕ μειώνοντας το ποσοστό της εισφοράς στο επίπεδο εισφορών εργαζομένου και αυξάνοντας αντίστοιχα το εισόδημα στο οποίο αντιστοιχεί η σημερινή ελάχιστη εισφορά. Με ποσοστό 6,67% η ελάχιστη συνταξιοδοτική εισφορά θα αντιστοιχεί όχι πια σε εισόδημα 7.800 ευρώ, αλλά 23.399,88 ευρώ.

Να επαναφέρει σημαντική ρύθμιση του νόμου 2084/92, απαλλάσσοντας από τις εισφορές αυτοαπασχολούμενου, όσους καταβάλλουν πλήρεις ασφαλιστικές εισφορές μισθωτού και

αντίστροφα.

Να μειώσει δραστικά το πλαφόν ανώτατου ασφαλιστέου εισοδήματος για τους μισθωτούς, σε τάξη μεγέθους που ίσχυε για τους "παλαιούς" ασφαλισμένους προ του ν. 4093/2012 (2.432,25 ευρώ μηνιαίος μισθός). Το αρχικό δημοσιονομικό κόστος θα είναι σχετικά μικρό, ενώ το ευρύτερο οικονομικό όφελος τεράστιο, καθώς θα επιτρέψει νέες καλοπληρωμένες δουλειές στον ιδιωτικό τομέα.

Η τελευταία αυτή μεταρρύθμιση, συνδυαζόμενη με τριπλάσιο πλαφόν για την προαιρετική ασφάλιση των ελευθέρων επαγγελματιών άνω του παραπάνω ορίου των 23.399,88 ευρώ, θα διατηρήσει τον ενιαίο χαρακτήρα των συνταξιοδοτικών ρυθμίσεων Κατρούγκαλου, χωρίς να πρέπει να θεσπιστεί χωριστό συνταξιοδοτικό σύστημα για τους αυτοαπασχολούμενους σε συνθήκες οιονεί διαδοχικής ασφάλισης.

Το δημοσιονομικό κόστος των παραπάνω παρεμβάσεων είναι σαφώς υψηλότερο από το περιθώριο που διαθέτει σήμερα η κυβέρνηση. Είναι όμως αναγκαίο να το εξοικονομήσει αναβάλλοντας την υλοποίηση άλλων εξαγγελιών, επικαλούμενη το κατεπείγον της εφαρμογής της απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας. Έτσι ώστε να αποφύγει μια σοβαρή πολιτική ήττα στο οικονομικό πεδίο, τον κίνδυνο της οποίας έχει μέχρι σήμερα πιθανώς υποτιμήσει.

** Γεώργιος Ι. Μάτσος - Δ.Ν., Δικηγόρος*

[Διαβάστε το άρθρο στο Capital.gr](#)